

Nr 298.

Av herr **Dahlén m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 77, med förslag till lag om ändrad lydelse, av 193, 194, 195 och 212 §§ utsökningslagen m. m.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition (nr 77) med förslag till lag om ändrad lydelse av 193, 194, 195 och 212 §§ utsökningslagen m. m. tillåta vi oss väcka följande motion.

I den vid 1923 års riksdag av den kommunistiska riksdagsgruppen väckta motionen om vidtagande av vissa ändringar i hyreslagen framlades bl. a. förslag till ändrade bestämmelser med avseende å vräkningsförfarandet. Nämda förslag innebar endast ett provisoriskt botande av de värsta bristerna i vräkningsförfarandet i avbidan på den snara och till grunden gående reformering av hyreslagsstiftningen, varom i motionen samtidigt framställdes begäran.

Anledningen till att chefen för justitiedepartementet utan att avvakta framläggandet av det vid 1923 års riksdag utlovade förslaget till reformerad hyreslagsstiftning redan i år kommer med ifrågavarande ändringsbestämmelser synes hava varit en del i tidningspressen förekommande notiser, som satt fart i reformarbetet. Det är endast synd, att det hastigt påkomna reformnitet lett till ett så ytterst torftigt resultat som den framlagda propositionen. Genom en dylik skenreform kan befaras, att den verkliga reformen endast fördröjes och förfuskas.

Genom att, på sätt som skett i propositionen, fastställa en alltför kort underrättelsetid för den som skall vråkas, utan att samtidigt andra supplerande bestämmelser bliva meddelade, kommer nämligen verkningarna av de utav justitieministern föreslagna lagändringarna i verkligheten att bliva alldeles motsatta mot vad med bestämmelserna bort åsyftas.

Det rådrum, som flertalet utmätningsmän redan nu utan något särskilt lagbud anse sig kunna lämna den för vräkningsåtgärden utsatte med hänsyn till de i det särskilda fallet föreliggande omständigheterna, kommer nämligen genom justitieministerns förslag att såsom regel avsevärt förkortas. Utmätningmännen komma självfallet att utgå ifrån att justitieministerns förslag om fyra dagars underrättelsetid är en normalt tid, efter vilken vräkning ovillkorligen omedelbart skall ske. Den förlängning av underrättelsetiden, som enligt förslaget i vissa fall må kunna äga rum, skulle säkerligen komma till användning endast i alldeles särskilda undantagsfall. I verkligheten skulle därför de föreslagna lagändringarna komma att i genomsnitt försämra de egendomslösas ställning i stället för att förbättra densamma. Endast bristande förståelse för de för-

hållanden, som man avser att genom bestämmelserna rättsligen reglera, kan förklara, att justitieministern i en arbetarregering kunnat framlägga ett dylikt förslag.

I utlåtanden från en del av de myndigheter, som haft att yttra sig över förslaget, har även framhållits, att den av justitieministern föreslagna underrättelsetiden av fyra dagar är alldeles för kort. Justitieministern synes emellertid ha blivit så intagen av den tankegång, som kommit till synes i ett par andra utlåtanden, nämligen att den korta underrättelsetiden behövdes för att hastigt och lustigt kunna köra iväg ett tredskande tjänstehjon, som man inte trivdes med. Hellre synes justitieministern därför vilja tillmötesgå de husbondeintressen, som söka göra sig breda i dylika mera undantagsvis förekommande fall, än att tillse, att icke hemmen i det stora flertalet fall, där vräkningarna förekomma, lämnas till skövling genom hänsynslösa vräkningar med endast fyra dagars rådrum för den, som utsättes för åtgärden.

Lagrådet gjorde vid sin granskning av justitieministerns förslag anmärkning på den otillfredsställande formulering förslaget erhållit från de utgångspunkter, som justitieministern sade sig förfäktat. Av lagrådets erinran kan utläsas, att, om förslaget bleve upphöjt till lag, följden skulle bliva, att utmätningmännen skulle känna sig bundna av bestämmelsen om de fyra dagarnas underrättelsetid såsom vore den en maximitid och att de endast i yttersta undantagsfall skulle våga att utsträcka densamma.

Om en provisorisk ändring av hithörande bestämmelser skall företagas, anse vi, att man ej kan stadga såsom regel en kortare underrättelsetid än åtta dagar. Denna tid måste dock i ytterst många fall vara alldeles för kort. Med hänsyn till särskilda omständigheter, därvid särskilt bör framhållas dödsfall, olycksfall, sjukdom och arbetslöshet, bör utmätningssmannen vara skyldig att efter föreliggande behov lämna längre anstånd med verkställandet av en begärd vräkning.

Det är emellertid klart, att ett stadgande endast om en viss underrättelsetid i förhållande till den för vräkningen utsatte i verkligheten utgör ett föga effektivt skydd mot brutala vräkningar. Ett meddelande fyra eller åtta dagar i förväg, att man skall kastas ut på gatan eller landsvägen, innebär föga humanitet, såvida ej samtidigt trygghet lämnas, att den avhyste, då vräkningen sker, kan få annan, låt vara provisorisk, bostad för sig och de sina. Det måste för den skull meddelas bestämmelse om, att ej i något fall vräkning får företagas, utan att vederbörande myndighet dragit försorg om att tjänlig bostad, även om av tillfällig beskaffenhet, genast finnes att tillgå för härbärgerande av den, som skall vräkas, hans familj och hans lösegendom, varjämte myndigheten även bör föranstalta om att, såvida den vräkte skäligen kan antagas sakna medel därtill, hans tillhörigheter skola transporteras till den nya bostaden.

Ofta inträffar, att, när vräkningen skall företagas, den, som åtgärden avser,

visar sig hava fullföljt talan mot domstolens eller överexekutors utslag, med begäran tillika, att den överordnade myndigheten skall besluta, att vräkningen tillsvidare skall inställas. Enligt vad vi inhämtat tillgår det nu vanligen så, att utmätningsmannen i ett dylikt fall väntar med vräkningen i avvaktan på den överordnade myndighetens över denna begäran särskilt meddelade beslut. Det har upplysts oss, att t. ex. i Svea Hovrätt ett dylikt särskilt beslut kan beräknas föreligga inom en tidrymd av fem à sex dagar efter det besvären ingivits. Det synes oss som om denna praxis borde i detta sammanhang uttryckligen lagfästas, enär de av justitieministern föreslagna bestämmelserna eljest lätt skulle kunna föranleda till den uppfattningen, att ett dröjsmål med verkställigheten av berörda anledning ej vore tillåtet.

På grund av vad ovan anförts, få vi hemställa,

att riksdagen måtte, med underkännande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition i vad angår ändring av 193 § i utsökninglagen, i stället antaga följande lydelse av sagda paragraf:

»193 §.

Förordnande, varom i 192 § sägs, må ej verkställas, med mindre underrättelse därom, att verkställighet är sökt, blivit genom utmätningsmannens försorg meddelad den, som ansökningen avser, sist åtta dagar före verkställighetsåtgärdens vidtagande. Visar den, som skall vräkas, att han överklagat domstols eller överexekutors beslut angående vräkningen och att han framställt begäran om inställande av beslutets vidare verkställighet, må vräkning ej heller företagas, förrän den högre myndigheten fattat beslut med anledning av berörda framställan.

Ej må i något fall vräkning företagas utan att vederbörande myndighet dragit försorg om att tjänlig lägenhet genast finnes till hands för härbärgerande av den, som skall vräkas, hans familj och hans lösegendom, och skall, därest sålunda anskaffad bostad ej är belägen i närheten av den lägenhet, som skall utrymmas, myndigheten även föranstalta om, att, såvida den vräkte skäligen kan antagas sakna medel därtill, hans tillhörigheter varda på tillbörligt sätt transporterade till den nya bostaden.

Utmätningsmannen äge, där den, som skall vräkas, visar, att till följd av dödsfall, olycksfall, sjukdom eller sådan arbetslöshet, som icke är självförvållad, vräkningen skulle komma att förorsaka honom särskilda svårigheter, eller, därest förhållandena eljest därtill föranleda, medgiva ytterligare anstånd med åtgärden.

Underrättelse, som i första stycket sägs, skall delgivas den, som ansökningen avser, på sätt om stämmings delgivning är stadgat. Har han blivit i sitt hem-

vist sökt, men ej kunnat där anträffas, må delgivning med laga verkan äga rum genom underrättelsens överlämnande till hans maka eller husfolk eller, om de ej anträffas, genom dess anslående å hans husdörr. Har han ej stadigt hemvist i riket och ej heller känt ombud i orten, varde underrättelse, som nu är sagd, ej av nöden.

Vad här ovan är stadgat gälle ock, där eljest enligt lag vräkning från fast egendom eller ur hus skall äga rum.»

Stockholm den 17 mars 1925.

Rob. Samuelsson.

Vikt. Herou.

J. P. Dahln.
Aug. Spångberg.